

Nieuw mestbeleid vereist stuurmanskunst

Koeien & Kansen bedrijven

Dit jaar gaan de Koeien & Kansen bedrijven het nieuwe mestbeleid implementeren waarbij ze zich richten op 2009. Opvallend is dat geen van de deelnemers de beweidingstrategie radicaal gaat wijzigen. De veehouders willen afzet van grote hoeveelheden mest voorkomen. Dit gaan ze doen door meer melk per koe, minder jongvee, minder maïs telen om in aanmerking te komen voor derogatie en door uitbreiding van het areaal door pacht en samenwerking.

Onderzoek op de bedrijven gaat zich richten op het ontwikkelen van een eenvoudige systematiek voor een bedrijfs-specifieke excretie. Dus een systeem dat eenvoudig te handhaven is, weinig administratieve rompslomp oplevert en die acceptabel is in Den Haag en Brussel. Zo kunnen veehouders mineralen weer managen omdat sturen op mineralen nu alleen nog maar mogelijk is via bemesting.

Vooruitlopend op het nieuwe mestbeleid hebben de onderzoekers dit voorjaar een zo goed mogelijke inschatting gemaakt voor de excretie- en gebruiksnormen. Met deze gebruiksnormen is door de deelnemende veehouders een bedrijfsplan gemaakt. In dit bedrijfsplan worden de consequenties van het mestbeleid duidelijk en vervolgens worden de te nemen maatregelen om de financiële gevolgen te beperken op een rij gezet.

Blijven beweiden?

Koeien & Kansen 1 bewees dat (beperkt) weiden heel goed samengaat met de verliesnormen van Minas, waardoor er een sterke wil is bij de veehouders om koeien te blijven weiden. De veehouders onderkennen wel de "gevaaren" van dit mestbeleid en de noodzaak zoveel mogelijk mest in de eigen kelder te krijgen. Bij de gebruiksnormen die dit voorjaar als uitgangssituatie zijn gekozen, is geen onderscheid gemaakt tussen weiden en 100% maaien. In het gepresenteerde mestbeleid is dit onderscheid wel aanwezig. Hierdoor zullen na verwachting de bedrijven op zand hun situatie heroverwegen. Op zandgrond is bij 100% maaien meer kunstmeststikstof aan te voeren.

De meeste Koeien & Kansen veehouders hebben een sterke wil om te beweiden en zullen dat, indien mogelijk, blijven doen

Mineralen managen via bemesting

Sturen op mineralen is nu beperkt tot de bemesting. Het is belangrijk de mest van eigen bedrijf zo goed mogelijk te benutten. Via de voeding is nu geen winst te behalen. Dit is alleen mogelijk als in het nieuwe beleid ook gewerkt kan gaan worden met een bedrijfsspecifieke excretienorm. Speerpunt binnen Koeien & Kansen is een systematiek te ontwikkelen voor een bedrijfsspecifieke excretie dat acceptabel is in Den Haag en Brussel. Dus een systeem dat eenvoudig te handhaven is en weinig administratieve rompslomp oplevert. Op die manier kan men op mineralen weer managen.

Hoge kosten bij implementatie nieuwe mestbeleid

Implementatie van het nieuwe mestbeleid zou op dit moment betekenen dat gemiddeld op de Koeien & Kansen bedrijven € 2.500 kosten gemaakt moeten worden voor mestafzet. Gemiddeld produceren de deelnemende bedrijven ca. 15.500 kg melk per hectare. De inschatting is dat bedrijven met meer dan 14.000 kg melk per hectare mest moeten afvoeren. Eén en ander is afhankelijk van productieniveau en omvang van de jongveestapel. De gebruiksnormen voor de totale stikstofbemesting bieden na afvoer van organische mest wel ruimte voor aanvoer van kunstmest. De extra kosten voor deze aanvoer zijn berekend op gemiddeld € 600 per bedrijf.

De huidige gebruiksnormen zijn gebaseerd op een veronderstelde N-benutting van het gewas. Of deze veronderstellingen juist zijn, wordt aan de hand van proefpercelen op zeven bedrijven nauw gevolgd, zodat ook inzichtelijk wordt of de vereiste milieudoelstellingen haalbaar zijn. De resultaten van Koeien & Kansen kunnen worden gebruikt om bij evaluatie van het nieuwe beleid de wetgeving te actualiseren.

Barend Meerkerk, DLV Adviesgroep NV
Michel de Haan, Animal Sciences Group

Een aantal uitspraken van Koeien & Kansen veehouders over het nieuwe mestbeleid met gebruiksnormen en over hun keuzes.

***

"Vorig jaar deed ik één dag aan imago-beweiding, volgend jaar doe ik één dag aan beleids-weiden." (over onderscheid in weidegang in beleid)

***

"Ik wil graag makkelijk boeren, zonder afhankelijkheden".

***

"Terug in aantal koeien is het begin van het einde." (over minder koeien om mestafzet te voorkomen)

***

"De ruimte in de stal en een hoge melkproductie zijn redenen om eerder meer koeien te houden dan minder. Ook al loopt het bedrijf zo versneld tegen mestafvoerkosten aan, dan nog laten we het Brusselse of Haagse beleid de bedrijfsomvang niet beïnvloeden" (over minder koeien om mestafzet te voorkomen)

***

"Daar heb ik geen dure stal voor gebouwd. Minder koeien willen we gewoon niet."

***

"Dat kostbare spul breng je niet weg, dat benut je zelf." (over mest afzetten).

***

"Nu al meer land erbij om alvast in te spelen op de komende regelgeving, dan ben je er alvast klaar voor. En er is hier in de buurt nog wel land te huur." (over wel of geen land erbij kopen)

***

"Ik vraag me af of ze wel weten wat de gevolgen zijn voor de sector bij de hoge excretienormen. Dat zal rampzalig zijn voor de sector en bovendien geloof ik niet dat de uitscheiding zo hoog zal zijn bij de efficiëntie die we realiseren." (over N-excretie)

Tijdens de open dagen in Lelystad op 10 en 11 september jl. was Koeien & Kansen ook aanwezig met een stand. Deze werd "bemand" door Anneke Eggink en Arnoud (stagiaire van de fam. Eggink) op vrijdag, Kees van Wijk op zaterdag en Barend Meerkerk (DLV) op beide dagen. De stand was in letterlijke zin zéér in trek bij de bezoekers vanwege het uitdelen van repen Cheez-it kaas van Frico. De dagen zijn met 4.000 mensen goed bezocht.

Colofon

Redactie: C. Staal
Animal Sciences Group divisie
Praktijkonderzoek Lelystad

Vormgeving:
TVA Mediaproducties B.V. Doetinchem

Layout en druk:
Drukkerij Cabri B.V. Lelystad

Gratis exemplaren van de nieuwsbrief zijn aan te vragen bij het secretariaat. Overname van artikelen is toegestaan mits voorzien van duidelijke bronvermelding